

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

TEATAJA

Nr. 3. VI aastakäik

1. veebruaril 1931.

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:	Toimetused:	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45	1/1 lhk. . . kr. 40.00
Poolaastas . . . „ 1.50	Kõnetraat 17-77, toimetaja kodu 1-35	1/2 „ . . . „ 22.00
Välismaale . . . „ 5.00	Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval	1/4 „ . . . „ 12.00
Poolaastas . . . „ 3.00	12—2 p. l.	Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: Ülevaade meie majanduslikust seisukorrast. Rahakapitalide pealt võetavate maksude seadus Kaubandus-tööstuskoja teateid. Koja korriline peakoosolek. Koja Tartu osakonna koosolek. Koja III sekt. üldkoosolek. Ärideregister. Ableluvaranduse lahutamise lepinguid. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Tolliteateid. Toidualnete turg Välisbörsid. Kaubahindu Tallinna börsi kursisedel

Ülevaade meie majanduslikust seisukorrast.

Kaubandus-tööstuskoja esimehe Joakim Puhki kõne
Kaubandus-tööstuskoja korrallisel peakoosolekul 25. jaanuaril 1931. a.

Kaubandus-tööstuskoja kokkuastumine tänavuseks korraliseks peakoosolekuks sünnib silmapaistvalt raskel majanduslikul ajajärgul. Üldist majanduslikku seisukorda hinnates ei ole kellelgi põhjust rõõmu tunda.

Alles hiljuti olime tunnistajateks kahe panga kokkuvarisemisel, mis oma tagajärgi meie rahvamajanduses ei jäta avaldamata. Närvlik olukord kestub osaliselt praegugi, kuigi on põhjusi loota selle peatseks vaibumiseks.

Meie soliidsete pankade seisukord on praegu täiesti kindel. Puudub igasugune alus hirmumeeleoluks ja hoisummade väljanõppimiseks pankadest. Veel vähem on põhjendatud kuulujutud eesti krooni väärtuse langemise võimalustest.

Eesti pank, seistes krooni kursi püsivuse valvel, töötab ju oma põhikirja alusel ning rahvasteliidu poolt antud juhtnõuete järele. Ei vabariigi valitsus ega poliitilised parteid saa enam Eesti Panga tegevust mõjutada ega panka viia sellis-tesse tehingutesse, mis pangale enesele kui ka krooni väärtusele osutuksid kahjulikuks.

Eesti krooni kattevara oli läinud nädalal 45,78%; peale selle oli veel välisvaluuta näol

lisakattena tagavaraks 9,7%, nii et tegelik kate teeb välja 55,48%. See kindlustab täiel määral meie krooni kurssi üllatuste vastu ja rahaväärtuse langemist ei ole karta. Ühtlasi näitab see ka, kui mõttetu ja otstarbetu on nende inimeste teguviis, kes põhjendamata kartuste mõjul oma tagavara-kroonid paigutavad välisvaluutasse.

Suuremate kapitalide omanikud, kes olukorda teadlikumalt oskavad hinnata, ei teegi seda, aga vähemate hoisummade omanike hulgas olevat igatahes välisvaluuta nõudjaid rohkem tähele panna võidud kui see loomulik oleks.

Hingeeluliselt võiks sellest aru saada, kuid majanduslikult ei ole see kuidagi õigustatud ega otstarbekohane. Viimased päevad märgivadki juba õnneks meeolelu rahunemist ning hoisummade tagasitulekut pankadesse.

Väliskaubandus ja suhted välisriigega.

Asudes üldise majandusliku olukorra hindamisele peatume kõigepealt väliskaubanduse nähtustil.

Nagu teada, meie väliskaubanduse bilans lõppes möödunud aastal puudujäägiga: 1,9 miljonit krooni. Nimelt vedasime 1930. a. kaup

sisse 98.369.000 krooni eest, välja aga 96.404.000 krooni väärtuses. Võrreldes väliskaubanduse bilanssi kahel viimasel aastal näeme, et see 1930. a. jooksul on langenud meie kahjuks 22 protsendi võrra. Kahtlemata on allamineku peamiseks põhjustajaks kaubahindade üldine langemine maailmaturul. See maksab nii meilt väljaveetavate kaupade kohta, milliste hind langes (või, lina, mets, paberisaadused jne.), kui ka meile sisseveetavate kaupade suhtes (teravili, jahud, suhkur, puuvill jne.).

Meie väliskaubandus tegi möödunud aastal suure hüppe tagurpidi. Katsed elustada kaubanduslikku läbikäiku ja parandada passiivset kaubabilanssi ei annud soovitud tagajärgi.

Suhtes välisriigega, millistega Eesti kaubavahetuses seisab, leiame umbes samasuguse pildi kui väliskaubanduse üldkokkuvõtteski.

Nii näiteks on Inglismaa olnud aastate vältel meie suurimaid kaubatarvitajaid, kuid ometi on Eesti väljavedu Inglismaale 1930. a. jooksul võrreldes eelmise aastaga langenud 30,3% võrra. Seda on põhjustanud peamiselt metsasaaduste hinna langus, kuna see hind vene dumpingu tõttu maailmaturul läinud aastal suruti äärmuseni alla. Samuti langesid ka tunduvalt lihahinnad, rääkimata või-, peekoni- ja munahindadest.

Saksamaa, kes oli läinud aastal suuremaid kaupade sissevedajaid Eestisse, aga kes peaaegu samavõrdset oma sisseveo jaoks meilt kaupu ostis, sulges meie põllusaaduste väljaveole teataval määral oma turu. Tõuke andis selleks saksa põllumeeste nõudmine ja saksa kaubabilansi tasakaalustamine tollimüüride püstitamisega.

Mis puutub meie kaubanduslikesse suhetesse Prantsusmaa ja, siis oleme osanud selle aastate vältel ajada üsna ummikusse.

Juba aastat kümme tagasi, kui riik prantsuse linakonsortsiumiga lepingu sõlmis, murdsime meie ise selle ja müüsimise oma linad teisale.

Veel hiljuti lubasime endale kaubanduslike vahetuste kahjuks õiendada koduseid poliitilisi arveid kaubalepingu muutmisel, mida prantslased vajasisid selleks, et kaitsta oma puuturgu vene dumpingu vastu. Samuti lükkasime tagasi möödunud aasta lõpul tariifi alanduse veinidele, millele kompensatsiooniks prantslased pakkusid 5% alandust Eestile Prantsusmaa poolt sisseostetavast piiritusest. Prantsuse lepingus oli meile konsolideeritud minimaal-tariif kartulijahule. Loo busime sellest, kustutades vastutasuks maha soodustatud autode-tolli. Nüüd aga ei tea meie, kuhu panna oma kartulijahu ja piirituse ülejääk. Osalt selle tõttu ongi prantslastel hakanud kaduma praktiline huvi kaubanduslikuks läbikäimiseks meiega. Meile oleks aga eriti tähtis olnud

juba aastate eest tüsedamaid kaubanduslikke sidemeid luua selle kullarohke maaga.

Soomega olime sunnitud oma kaubalepingu läinud aastal revideerima. Kuigi Soome poolt oma põllumajanduse kaitseks on tolle tõstatatud, jäeti Eestile ometi võimalus oma kartuleid 1/3 võrra soodustatud tolliga Soome vedada. Ka liha sisseveoks on Soome annud meile kontingendi alusel võimaluse. Nüüd on käimas lepingu revideerimine tööstuslikus osas.

Eesti kaubavahetus Soomega on olnud aastate vältel aktiivne. Tahame loota, et oma vennasriigiga ka tulevikus mitte üksnes häid naaberlikke, vaid ka kaubanduslikke vahekordi veelgi süvendame ja arendame.

Oma lõunanaabriga, Lätiga, oleme läinud aastal kaubavahetuses kahjuks tagurpidi läinud. Varemalt oli kaubavahetus Lätiga meie kasuks aktiivne (3:2), nüüd aga passiivne. Ühtlasi vähenes ka Läti sissevedu meile, kuid mitte nii suurel määral. Üldiselt tunnistab see kaubandusliku läbikäimise langust, kuid meil on lootusi, et majanduslik suhtumine Lätiga tõsiselt päevakorra le võetakse, muuseas tollitariifid ühtlustatakse, mis salakaubaveo nende maade vahel ära kaotaks. See oleks suureks kokkuhoiuks piirivalve lihtsustamise teel.

Mis puutub tööstussaaduste mahutamisse, mis valmistatud Eestis või Lätis, aladel, kus ühes või teises neist riikidest oma tööstusettevõtet puuduvad, siis loodame, et neid saadusi vastastikku Lätiga juba lähemas tulevikus tollivabalt vahetada võime.

Ka Leeduga sõlmisime äsja ajutise kaubalepingu enamsoodustuse põhimõtte alusel mõningate erisoodustustega. On lootusi, et peaaegu surmale suikunud kaubavahetus Leeduga jälle elustub ja et meie oma vabrikusaadusi Leedu põllumajandussaadustega vastastikku vahetada saame.

Poola on läinud aastal, nagu varemaltki, meile suuremas ulatuses oma kaupu sisse vedanud (teravili, suhkur). Meie saame aru, et me oma vabrikusaadustega Poola siseturul, kus suure ja arenenud tööstusega võistelda tuleb, võita ei jaksa. Kuid üksikuil aladel, nagu seda on konservitööstus ja kalaeksport, aga ka puuvillane lõng ja mõned vähema tähtsusega artiklid, võiksime teatud jõupingutusil paremaid tagajärgi loota.

Mis puutub kaubalepingu sõlmimise võimalustesse Hispaaniaga, siis oleme selle oma väiklase apelsinipoliitikaga teinud võimatuks. Nimelt tegi Hispaania läinud aasta veebruarikuus meile ettepaneku, et alandaksime apelsinide-tolle Soomes maksvate tollide määrani (nagu teada, on apelsinide toll meil 3 kuni 4 korda kõrgem

kauba väärtusest). Hispaanias oleks ehk meie kartulitele turustamise võimalusi leidunud. Praegu maksame seal aga tolli 4 korda rohkem kui teised riigid, peale selle veel keelutolli kottide pealt.

Maksaks veel mainida kaubalepingu sõlmimise küsimust Hiinaga, kus meie lihtsatele tekstiilsaadustele turgu võiks olla. Algasime läbirääkimisi kaubalepingu sõlmimiseks juba 6 aasta eest, kuid katkestasime need sel põhjusel, et Hiina ei soovinud anda täit enamsoodustust Eesti laevadele, — enamsoodustust, mille Hiina on öelnud üles isegi paljudele suurriikidele. Siin peame küll imestusega küsima: kui palju on siis neid Eesti laevu, mis liiguvad Hiina vetes?

Kas tõesti Eesti laevanduse huvid Hiina vetes peaksid olema suuremad kui meie tekstiiltööstuse huvid Hiina turul? Võidakse muidugi öelda, et kaubalepingu sõlmimine Hiina turu kauguse tõttu praktilisi tulemusi ei anna, kuid teame ometi, et Nõuk. Vene oma fabrikaate sinna kaunis suurel määral mahutab, ja peame lootma, et ka meie tööstussaadustel võiksid selleks väljaveetud avaneda.

N.-Vene on ainsaks maaks, mille suhtes konstateerida võime, et möödunud aasta jooksul vastastikune kaubanduslik läbikäimine mitte ei vähenenud, vaid tunduvalt tõusis. Iseküsimus on, kas meil tarvitseb selle üle rõõmu tunda.

Kuna meie väljavedu Venesse aasta jooksul tõusis 2.801.000 kroonilt 4.300.000 kroonile, seega vaevalt 50% suurenes, on Vene väljavedu Eestisse tõusnud 5.203.000 kroonilt 9.136.000 kroonile, nii siis suurenenud 75% võrra.

Säärane vahekorra arenemine on ühekülgne ja mitte küllalt õiglane. Näib, nagu ei oleks need lootused, mida pandi eriti 1929. aastal, see tähendab Eesti-Vene kaubalepingu sõlmimise ajal, N.-Vene turule, end õigustanud. Idanaaber ei ole osutanud küllalt vastutulelikkust ja arusaamist kaubanduslike vahetõrgete korraldamisel, milline asjaolu edaspidistel vahetõrgete reguleerimise katsetel meie poolt tarvilist tähelepanu ja hindamist peaks leidma.

Kui ma selles lühikeses väliskaubanduse ülevaates endale lubanud olen välislepingute suhtes mõningaid kriitilisi märkusi teha, siis ei ole need mõeldud etteheitena majandus- või välisministri- rale, vaid olen seda teinud asja tähtsuse pärast, juhtides tähelepanu kaubalepingute väärtusele üldse. Peab tunnustama, et isegi meie majandus- inimestel ei ole küllaldast huvi väliskaubanduse poliitika vastu. Ometi olenevad heast kaubandus- poliitikast väga suurel määral nii meie tööstus kui ka põllumajandus, sest mõlemad vajavad paratamatult välisturgu.

Iseäranis tähtis on praegusel raskel ajal, et loodus maad ei võtaks ja et majanduslikud ringkonnad oma aktiivsusega mõjuvõimsalt kaasa aitaksid neile, kes kutsutud on hoolitsema meie eluliste huvide eest välisturgudel. Need on meie saatkonnad ja välis- ning majandusministeerium.

Tollipoliitika.

Olen rõhutanud tollide ühtlustamise tähtsust Läti ning Eesti jaoks. Kuna lõpliku tolliuniooni teostamine mitte sellise kergusega ei lähe kui lootatult, siis peaksime vähemalt ühtlased tollitariifid vastava lepingu alusel maksma panema. See oleks ka teed tasandavaks sammuks tulevasele tolliunioonile.

Peale muu oleks ühtlustatud tollimääradel veel see hea külg, et meie tollipoliitika stabiilseks muutuks ning et edaspidi enam sääraseid üllatusi ei juhtuks nagu pahatihti siitsaadik juhtunud on, nimelt et tollitariife keskööl telegraafi- teel tõstetakse.

Üks välisriigi tähtsamaist majandustegelastest nimetas erajutuajamisel meie tollipoliitikat õõ- tööks. Nende juures kaalutakse tollimäärade muutmise kavatsused põhjalikult läbi, antakse ajakirjandusele võimalus oma arvamist igakül- gelselt avaldada ja pannakse uued tollid alles pärast pikemaajalist etteteatamist maksma. Nii ongi see õige ja otstarbekohane, sest iga täht- sam tollimuudatus põhjustab muudatusi ka kau- pade turustamises. Hüppelise, salajase ning vä- givaldse tollipoliitika juures ei ole võimalik muu- tusi ette näha ega majanduslikult kalkuleerida.

Tööstus.

Ka tööstusliku olukorra käsitlemisel ja hin- damisel ei saa karmide tõsiasjade ees silmi kinni pigistada.

Möödunud aasta oli meie tööstusele liigagi raske. Üldine majanduslik depressioon ei rõhu- nud ainult põllumajandust, vaid valmistas ka tööstuslikele ettevõtetele hulga raskusi. Suur- tööstuses on tööliste arv 1930. aastal langenud 31.388-lt 29.469-le, kuna kesk- ja väiketööstuses tööliste arv pisut on tõusnud; kuid ometi näitab see, et tööndus ei laienenud, vaid vastuoksa — ka- hanes. Eriti aasta lõpupoole salvas kriis teravalt ning viis mitmed ettevõtted kitsikusse. Nii näi- teks olid sunnitud metallitööstuse alal lõpetama oma elupäevad „Teguri“ ja Peetsi tehased Tar- tus ja üks Pohrti oma Viljandis.

Iseendast ei ole metallitööstus Eestis sugugi ülearune ega või tema kohta öelda, et tal arenemiseks puuduksid eeldused. Juba senine te- gevus on tõendanud, et meie tehased suure hulga nendest metallisaadustest, mida siitsaadik võõr-

silt sisse veetakse, ise võiksid valmistada, kui nendele aga vähegi tegutsemisvõimalusi antaks. Nii näiteks on a.-s. Ilmarise teehöövliid meie olude jaoks isegi paremaks osutunud kui Rootsi omad. Ka suurema osa põllutööriistade valmistamine ei teeks meie tehastele raskusi. Vaja on ainult, et meie tarvitajaskond eelarvamustest loobuks ja omamaa saaduste väärtuslikkusest õige arusaamise omandaks. Mis mõte on meil kallist välisvaluutat riigist välja lasta, kui oma tehased tellimiste ja oma töölisel tööpuuduse all kannatavad?

Kahjuks ei taheta sellele tähtsale küsimusele väärilist tähelepanu kinkida. On ometi endastmõistetav, et kui metallitööstuse arenemise vajadust ei eitata, siis peab riik talle oma kaitsevahenditega abiks olema. Metallitöösturid nõuavad ainult nende metallkaupade sisseveo piiramist, mida meie oma vabrikud hea eduga valmistada võivad. Praegune toll võib olla kõik muu, ainult mitte käepärane eesti metallitööstuse arengule. Nii näiteks on tähtsama tooraine — raua — toll suhteliselt hoopis kõrgem kui sisseveetavate põllutööriistade oma. Kuidas võiks küll säärase eelduste juures, liiatigi kui krediit-raskusi meeles pidada, tõsiselt juttu olla eesti metallitööstuse edust?

Ometi on meie paremad ja jõukohasemad tehased suutnud end vee peal hoida, koguni arenedagi. Muuseas töötas a.-s. Fr. Krulli tehas aasta lõpupoolel peaaegu täie koormatusega.

Esikohal püsis oma tööliste hulga poolest eesti tööstuses möödunud aasta jooksul, samuti nagu varemategi aastatel, tekstiilitööstus, kuigi ta kaugel on ennemaailmasõjaaegsest keskmisest tasapinnast.

Kokkuvarisemisi pole sel alal märkida, kui mitte arvestada värskest asutatud a.-s. Tekstiili tehase seismajäämist. Sedagi katastroofi ei põhjustanud niivõrra tööstusest enesest tingitud asjaolud, kui võrra kõrvalised, välised raskused.

Teatud elevuseks tekstiilitööstuse alal aitasid kahtlemata kaasa kõrgendatud sisseveotollid riidekaupade pealt. Kuid sel tollikõrgendusel olid ka oma halvad küljed; olgugi et ta aitas laiendada kodumaa tekstiilsaaduste turgu, piiras ta teisest küljest märksa vabakaubandust, mille all meie kaupmeeskond kannatas.

Paberitööstus püsis läinud aastal umbes samal tasemel kui aasta varemgi. Praegu töötab paberitööstuses ümmarguselt 2600 töölit. Natuke elevust aasta lõpupoolel tõid uued N.-Vene tellimised. Kahtlemata oleks meie paberitööstusel tulevikus võimalik oma produktsiooni tõsta, kui meil läheks korda välisturget laiendada.

Puutööstusele sünnitas Eestis, niisama nagu enam osas välisriikideski, N.-Vene dumping tunduvat kahju ning raskusi, seda peamiselt metsatööstuse alal. Üsna mitmed saeveskid tulid panna seisma, kuna neil langenud hindade juures oli võimatu tagavarasid kahjuta realiseerida ning ülestöötamist jätkata.

Ka vineeri- ja mööblitööstuses andis puuturu üldine halb olukord end tunda, kuid teadagi mitte sellisel määral nagu metsatööstuses. Igatahes ei ole siin mingisuguseid kokkuvarisemisi nimetada, vaid koguni vastuksa: tärkas paar elujõulist töökoda vanadele lisaks, muuseas Järvakandi kastitööstus, mis on suuri- ja parimaid sellelaadilisi ettevõtteid Balti riiges.

Kuna mu referaadi kitsad raamid ei võimalda peatuda üksikute vähemate tööstusalade juures, tahan lõpuks nimetada ainult veel meie põlevkivitööstust. Sellele pannakse teadupärast suuri lootusi ja näib nii, et need lootused tõesti pole liivale rajatud.

Riigi põlevkivitööstuse kõrval, kus püstitatakse uus bensiinivabrik 3500-tonnilise aastase läbilaskevõimega, arendas erilist aktiivsust a.-s. „Eesti Kiviõli“. Pärast õnnestunud katseid proovivabrikuga, mis avati 1929. a., alati möödunud suvel uue suure õlivabriku ehitamist, mis viiakse lõpule tänavul kevadel. See tehas võib valmistada päeva jooksul üle saja tonni õlisid ja bensiini.

Kuna tehas turu poolest kindlustatud tohiks olla (leping raudteevalitsusega), siis ennustatakse talle edukat tulevikku.

Ei saa aga jätta märkimata närvlikku õhkonda, mis on tekkinud selle tööduse elektrienergiaga varustamise küsimuses. Näib küll olevat selge, et n. n. väikese kontsessiooni andmine Narva kose kasutamiseks ei sega ega takista suure kontsessiooni võimaldamist, kui selleks tulevikus tõsine tahtja peaks leiduma.

Kontsessiooni-leping Kreenholmiga sõlmitakse ainult 30 aastaks ja see kaotab liiatigi oma maksuvuse, kui enne selle aja möödumist peaks ettevõtja leiduma, kes valmis on täit kose jõudu tööle rakendada. Väljaostu-summa väikese kontsessiooni omanikule on nii väike, et see küll ühelegi suurele kontsessioonäärile raskust ei teeks. Pealegi saab suur kontsessioonäär endale sama lepingu tingimuste põhjal soliidse ning kasuliku elektrijõu tarvitaja.

Vastuseis, mis on tulnud ilmsiks kose jõu osalisele kasutamisele, põhjendub nähtavasti arusaamatusel ning on kahjulik meie põlevkivitööstuse arenemisele.

Meie majanduspoliitika vigu.

Nagu selles küsimuses, nii lastakse meil paljudes muiski majanduslikes küsimusis märgist mööda. See majanduslik ummik, kuhu oleme satunud, ei olene üksnes maailmaturu konjunktuurist, vaid suurel määral ka meie eneste majanduspoliitilistest sammudest ning ebakõladest.

Maailmaturu hindade langus mõjutab loomulikult meie väliskaubanduse bilanssi ja tekitab raskusi sellele osale tööstusest ja põllumajandusest, mis on ärarippuv välisturgudest ja seal valitsevaist kaubahindadest.

Terve rida riike, kes rajanud oma majandusliku tegevuse väljaveole, ei ole meist sugugi paremas seisukorras. Aga see ei vabanda meid, sest meie jaoks on välisturu raskused vähema kaaluga kui puhttööstuslikele riigele. Meie ränk tööstuslik ning rahanduslik kriis võiks otstarbekohase ja sihikindla majanduspoliitika juures olla hoopis vähem.

Elumaksumus on Eestis hulga madalam kui kaugelt suuremas osas Lääne-Euroopa riikidest, ja meie võiksime, eriti põllumajanduses, samuti kõigis neis tööstusalades, kus toorainete sissevedu tollivaba, enam-vähem võistlusvõimelised olla ka välisturgude jaoks. Aga siin astuvad takistusena esile mitmekesised eritingimused, mis meil kahjaks aastast-aastasse edasi kestavad ja meie väljaveotööstuse hoopis raskemas seisukorda asetavad kui see teistes riikides mõeldav. Oleme piiranud oma tegevusvabadust nii mõnegi ülearuse konventsiooniga, mis meie tööstusele raskusi kohustusi peale paneb.

Tuletame meele, et oleme muuseas rohkem Rahvasteliidu töökonverentsi konventsioone ratifitseerinud kui paljud suurriigid, kus tööstuslik elu juba vana ning hästi välja arenenud. Isegi sääraстал aladel, nagu on seda raamatute kirjastamine, oleme piiranud oma vabaduse autoriõiguse konventsiooniga, hoolimata et see ilmselt kahjulik on meie kultuurilisele arenemisele ja kirjanduse levimisele.

Oleme asutanud vangimajadeski töö- ja trükikodasid, hoolimata sellest et elukutselistel töolistel töö puudub.

Kõige suurem majanduspoliitiline eksimuse seisab aga selles, et meie riik igal võimalikul ja võimatul juhul ise ettevõtja osas püüab esineda, tehes eraettevõtjaskonnale konkurentsi ning halvates tööturu tingimusi.

Võrreldes meie riiklike ettevõtete rohkust Lääne-Euroopa riikide omaga leiame, et suhteliselt eesti kodanike arvule on Eesti riik kõige suurema arvu riiklike ettevõtete omanik. Seda-sama peame ütlema riigivaranduste kohta: ri-

ikas riik, vaene rahvas. Õigupärast on ju kogu meie omariikluse areng sündinud riigistamise tähe all.

Ühe meie tuntuima majandustegelase arvutamise järgi mahutavad riiklikud ettevõtted endasse põhi- ja tagavarakapitalidena 26 miljonit krooni. Riigi käes olevad pangakapitalid pidavat moodustama 15 milj. krooni, kuna eraaktsiapankadele kuulub ainult 9,2 miljonit krooni. Siia juure ei ole veel arvatud riigi käes olevaid väärt-pabereid, milliste üldsumma on 91,2 milj. krooni. Peale selle on Eesti riik rekordiliselt suurte maalande omanik.

Kõik see õigustas avalikus arvamises küsimuse püstitamise: milline iseloom on õieti Eesti majanduselul — kas kapitalistlik või sotsialistlik?

Muidugi ei ole riigistamine, millises ulatuses seda ka ei teostataks, veel kaugeltki sotsialism, kuid mõtlemapanevad on need arvud küll.

Mida rohkem varandusi kisub riik oma kätte, seda vähem jääb neid rahvale, seda suuremad on üksiku maksumaksja koormatused riigi kasuks.

Osalt on need riigistamised meile paratamatult kaela langenud (näit. maareform). Enamal osal juhtudel on aga tegemist erilise hingeeluga, mis seisab selles, et eraettevõtjat salilitakse ainult kui möödapääsmatut kurjust, kelle kaela kahekorra keerata pole kunagi patt. Mitte üksnes, et riik vaevaks ei võta kõlbmata konkurentsi vastu võitlemiseks abinõusid otsida — hoopis kummalisem: riik ise esineb enam-vähem kõigil aladel eraettevõtjale konkurendina. Lubatagu tõendada seda mõningate näidetega kõige uuemast ajajärgust.

Ajal, mil vanadel metallitehastel ning töökodadel pole küllaldaselt tööd, soodustab riik teedekapitali summadega maakondlike töökodade asutamist. Seni on juba järgmised maakondlikud väiketehased ellu kutsutud:

1) Tallinnas, Harju maavalitsuse töökoda Peetri tehases; 2) Rakveres, Viru maavalitsuse töökoda; 3) Tartus, Tartu maavalitsuse töökoda; 4) Võrus, Võru maavalitsuse töökoda; 5) Viljandis, Viljandi maavalitsuse töökoda. Need töökodad on asutatud samal ajal, kui eratöökodad tööpuudusel seisma jäävad (Pohrt — Viljandis, „Tegur“ ja Peets — Tartus).

Kavatsus on ehitada igasse maakonnalinnas riiklik metallitöökoda, s. t. kokku 11 uut metallitööstust.

Üldrahvamajanduslikult on see asjata kulu-tatud kapital, mis koguni suurelt osalt välismaale läinud (pingid väljast ostetud).

Kaitsevael on samuti hulk töökodasid: 1) len-

nuväel, 2) rannakaitsel, 3) varustusvalitsusel, 4) suurtükiväel. Need kõik on varustatud uute pinkidega Eesti ajal, samuti on hoonedki Eesti ajal ehitatud. Peale selle veel üldine riigitehas — sadamatehas.

Eraettevõtjatel on kardetav uut ettevõtet ellu kutsuda, sest riigi tööstus surmab selle varsti.

Ei ole võimalik mingisugustki ratsionaliseerimist läbi viia, sest see nõuab kapitali investeerimist, aga iga investeerimine on riigi võistluse juures kahtlane oma tasuvuse mõttes: riiki surnuks võistelda ei ole ju mõeldav ja riigi ettevõtte kalkulatsioonid ei ole rajatud majanduslikele alustele.

Tüübilise näite sellest, kuidas meil kõigil aladel riigistamist eraettevõtlikkusest paremaks peetakse, pakub teravilja kaitseseaduse teostamine.

Oli juba ette teada, et säärane kokkuost oma kõrvalkulude tõttu läheb kalliks ning viljatootjatel sel moel tülikam on oma saagist lahti saada kui vabaturu kasutamisel. Aga ometi võeti seadus vastu, teostati riiklik viljamonopol. Nüüd kavatakse ka kokkuost peamiselt, kui mitte täielikult, panna riigi aparaadi peale

Et see toob meile ainult ülearuseid rahvamajanduslike kulusid, on kõigile majanduselu tundjatele selge. Kui palju kergem ja otstarbekohasem oleks olnud teostada teravilja kaitset tollide abil.

Meie ei saa oma rahvamajanduslikest raskustest võitu enne kui pole kadunud riigistamise palavik ning see eriline hingeelu, mis võtab iga eramajandusliku algatuse juba selle idus kahtluse alla.

Kõik meie majandusringkonnad kui ka üksikud majandustegelased peavad kindlal käel ja kindlal sõnal alalise riikliku vahelesegamise vastu eramajanduse huvides välja astuma.

Võidakse öelda, et Kaubandus-tööstuskoda on just selleks ellu kutsutud, et väärnähtusi aidata kõrvaldada; Koda ei tohiks mitte üksinda arvustada, vaid peaks ka positiivsete ettepanekutega esinema ja abinõusid näitama, kuidas seisukorda parandada. Koda ongi seda teinud. Ta on kümnete märgukirjadega valitsuse poole pöörnud ja näidanud, et säärane plaanita majanduspoliitika on rahvamajandusele kardetav. Kuid kõik need märgukirjad on jäetud kalevi alla. Kes need sealt kord välja toob, seda ei ole praegu teada.

Piltlikuks näiteks sellest, kui palju valitsuskoja soove on arvestanud, on gildide varan-

duste küsimus. Koda on juba viis aastat palunud ja oodanud, et kord ometi endiste gildide varanduste küsimus lahendamist leiaks ja et need kinnisvarad lähaksid kaupmeeste ja töösturite avalikõigusliku esinduse kasutusse. Aga kõik need lootused ja ootused pole täide läinud ning Koda on sunnitud oma koosolekuid pidama võõra katuse all. Ometi tunnistas juba Asutav Kogu gildide varanduste lahendamise küsimuse rutuliseks, aga valitsused pole leidnud aega vastavat eelnõu riigikogule esitada.

Kolm aastat järgemööda on Balti riikide (Eesti, Läti, Leedu) majanduslikud ringkonnad kokku tulnud kongressiks ja oma soovid, mis puhtmajanduslikku ilmet kannavad, valitsustele ette kannud. Ka meie valitsusele. Neis resolutsioonides on näidatud neile tagajärgedele, mis majanduse riigistamine kaasa toob; on näidatud liialeminevale sotsiaalseadusandlusele, on näidatud ülejuukäivale maksukoormatusele, on soovitatud püsivaid ja normaalseid tolle, on soovitatud kaubanduslike seaduste uuendamist ja seaduste kooskõlastamist Balti riikide vahel jne., kuid kõik need küsimused on väga vähe edasi liikunud.

Kõigele sellele vaatamata ei tule meil käega lüüa ega oma seisukohtade kaitsmisest loobuda. Iga võitlus karastab võitlejat, ja võitlus oma majandusliku seisukorra eest ning üldise rahvamajanduse seisukorra parandamiseks sunnib meid seist tööd jatkama.

Mida raskemad ajad, seda rohkem peab kaubandustööstuskoda olema valvel, seda tõsisemalt peab ta oma ülesandeid võtma.

Majandusliku depressiooni puhul kasvab nende ülesannete hulk, mida Kojal tuleb lahendada. Ta peab algatama, aga ta peab ka arvustama. Algatama seal, kus valitsusasutustel algatusvõime puudub; arvustama seal, kus valitsusvõimude algatus eramajandusele ähvardab kardetavaks muutuda.

Kui räägitakse rasketest aegadest, siis on need võitluse aastad. Neil aegadel vajab iga asutus äärmiselt külma verd, üksmeelt ja kodurahu. Ainult neil tingimusil võib ta end maksma panna.

Tänane Kaub.-t.-koja peakoosolek on ettevalmistajaks algava aasta tööle.

Loodan, et Koda algaval aastal ka oma ülesandeid täie tõsidusega võtab ja kindlalt oma seisukohtade kaitseks välja astub.

Selles lootuses soovin õnne ja edu tegevuseks.

Rahakapitalide pealt võetavate maksude seadus.

(V köide, III osa.)

Ühes seletustega (kohtu- ja administratiivpraktikast), kommentaaridega, lisaga ja tähestikulise sisujuhiga koostanud V. Roslavlev.

Vann. adv. A. Kann.

Selle pealkirja all on ilmunud V. Roslavlevi uus raamat kapitalilt võetava maksu kohta. Ma ütlen siin „uus“ raamat, sest Roslavlev ei ole meie tundmatu tema koostatud käsiraamatu tõttu tempelmaksu kohta. Oma isiklikus praktikas on mul tulnud teha tegemist selle seadusega ja tean, kuis see sünnitab raskusi. Omal ajal otsisin selle maksuseaduse kohta käsiraamatut, aga ei leidnud, sest see puudus venelastelgi. Seepärast äratub kõnesolev raamat erilist huvi, seda enam, et rahakapitalidelt võetav maks on kitsas seoses teiste maksudega, eriti aruandvate ettevõtete ärimak-
suga.

Raamatut lühitsedes torkab silma kõigepealt, et seaduse eestikeelse teksti kõrval esineb ka venekeelne kui algtekst, mis enesest raamatule ei tee kahju. See kapitalimaksu seadus on aga eesti ajal jäänud hoopis muutmataks. Peale selle on kõnesolev raamat varustatud senati, eesti riigikohtu, krediitkantslei, otsemaksude departemangu j. t. seletustega. Seadus ise on lühike, aga seaduse tehnika lakoonilisus ja side teiste aladega sünnitab teinekord ülepääsmatuid raskusi selle kohaldamises ja arusaamises.

See ongi vist põhjuseks, et lugejale ei pakuta mitte üksi toormaterjali seaduse tõlke näol ühes vastavate seletustega, vaid raamatus on valgustatud seadust teiste maksuseaduste, krediitseadustiku ja eraõiguse seisukohalt, niipalju loomulikult, kui need puutuvad kapitalimaksusse. Kuid niisuguse ülesande sooritus ei ole endast just kerge, sest et vene kaubandusõiguses ja tsiviilseadustikus ei leidu vastavaid määrusi, mis pärast need normid leidsid seletamist ja tõlgendamist vene senati ja teaduse poolt. Ega ülikoolgi anna niisuguste asjade kohta erilisi teadmisi. Sest tuleb pidada meeles, et maksustamisobjektina esinevad muuseas ka juriidilisest küljest nii keerulised vahekorrad, nagu kontokorrentvahekord ja nii-nimetatud eri jooksev arve. Koostaja ei anna süstemaatilist ülevaadet kõigi vahekordade kohta, aga selle eest peatub kõige keerulisemate kontokorrent- ja eri jooksva arve juures. Neid mõisteid annab ta meie maksva õiguse piires senati ja riigikohtu seisukohalt (vas-

tavate seadusnormide puudusel). Nende küsimuste kallale asub koostaja nii juriidilisest kui ka praktilisest küljest ja illustreerib näidetega. Näit. toob autor väljavõtteid pangaraamatuid, mis kergendab juriidilise vahekorra arusaamist puhtpraktilisest küljest, nagu see väljendub tegelikus elus, mis muudab kuivad senati seletused arusaadavaks ja piitlikuks kontokorrentarvete suhtes pankade alal. Tuleb kriipsutada alla ka seda, et puudutatud vahekorrad on seda enam keerulised, et meil (või vene seaduse terminoloogial) pole ühtlast keelt välismaaga, eriti Saksa-
maaga, ja terminoloogias segatakse üksikud mõisted vahekordade kohta. Näit. vene fiskaalseaduses on termin „eri jooksev arve“, kuna seda meie pangad nimetavad kontokorrendiks saksa terminoloogia järgi. Mõistete teoreetilist selgitamist teeb autor õieti põhjalikult, mis isegi juriste ja pangaametnike suhtes omab suure tähtsuse. Ja ka de lege ferenda seisukohast on väga tähtis võimalike eksimuste vältimiseks tuttav olla nende mõistete selgitamisega eriti praegu, kus palju kõneldakse igasuguseist uuendusist maksude alal. Sest raske on midagi parandada, kui ei tunta põhjalikult kõiki asjaomaseid küsimusi.

Teame ju, et raamatupidamine on vaid ettevõtte ärilise seisu väljendus ja tehnika on üks ja seesama mitmesuguste juriidiliste vahekordade juures. Koostab ja annab miinimumi (mõned leheküljed) raamatupidamise alalt seoses seadustes puudutatud juriidiliste vahekordadega. Kes loeb tähelepanelikult, see saab nüüd aru, et juriidiline vahekord ja raamatupidamine on iseasjad. Neist vahekorrist arusaamises raamatupidamise absoluutse mitteteadmise juures võib eksida ka hea tsivilist või vähemalt vajab eksperdi, asjatundja, abi. Olgugi et raamatus on ainult mõni lehekülj raamatupidamise alalt, võivad need siiski olla kasulikud neile, kes jälgivad seal toodud näiteid.

Üldiselt on raamat viimisteldud ja läbi viidud kindla kava järgi, pakkudes meie kehva erikirjanduse juures huvi praktiseerivale juristile, samuti ka pangategelasele, ja üldse neile, kes on tegevad suuremais aruandvais ettevõtetis,

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Kaubandus-tööstuskoja korraline peakoosolek

25. jaanuaril 1931. a. „Estonia“ sinises saalis.

Koos oli 63 Koja liiget, nende hulgas kõigi sektsioonide esindajad; seega oli koosolek otsusvõimne.

Kell 15.40 avab peakoosoleku Koja nõukogu esimees hra Joakim Puhk ja esineb ettepanekuga asuda peakoosoleku presiidiumi valimisele.

Peakoosoleku juhatajaks valitakse hra K. Päts, juhataja abideks hrad J. Raudsepp ja J. Loosberg — kõik ühel häälel. Sekretärideks valitakse samuti ühel häälel hrad J. Karu ja J. Lorens.

Sissejuhatuseks saab sõna Koja nõukogu esimees hra J. Puhk, kes pikemas kõnes annab ülevaate meie rahanduse, välis- ja sisekaubanduse ning tööstuse seisukorrast. Kõne lõpuosas puudutab hra J. Puhk ka meie teravilja kaitseseaduse puudusi ja arvustab üksikuid väärnähtusi meie majanduspoliitikas. Kõne toome teisel kohal pikemalt.

Koja juhatusese esimehe valimine.

Sektsioonide ühisel ettepanekul seatakse juhatusese esimehe kandidaadiks üles senine nõukogu esimees hra J. Puhk, kes ka ühel häälel valitakse Koja juhatusese esimeheks.

Koja juhatusese täiendamine kolme liikme võrra.

I sektsiooni poolt seatakse juhatusese liikme kandidaadiks üles hra C. Scheel, kes hääletamisel saab 4 häält poolt ja 2 vastu.

II sektsiooni poolt seatakse juhatusese liikme kandidaadiks üles hra R. Tofer, kes saab poolt 5 häält, vastu mitte ühtki.

VI sektsiooni poolt seatakse juhatusese liikme kandidaadiks üles hra J. Loosberg, kes saab poolt 6 häält.

Kõik kolm on seega valitud juhatusese liikmeiks.

Koja 1931. a. tulude ja kulude eelarve.

Koja nõukogu on peakoosolekule esitanud tulude ja kulude eelarve — tulude osas 5%-lise maksumääraga nii põhi- kui ka lisaärimaksudest, üldsummas Kr. 129.550.—, ja kulude osas Kr. 126.185.—; ja protestitud vekslite tulude ja kulude eelarve tasakaalus Kr. 20.100.— ühes järgmistele resolutsioonidega:

1. Peakoosolek otsustab, et kõik sektsioonid annavad juhatusese käsutusse oma eelarvete tulude ja kulude summad, välja arvatud palkade summad;

2. Peakoosolek otsustab, et 1931. aruande-aastal tehtud kulud, mis kõigisse sektsioonidesse puutuvad, tulevad ära jagada sektsioonide vahel proportsionaalselt sektsioonide 1931. a. tulude eelarvetele;

3. Peakoosolek otsustab, et eelarve üksikuist paragraafest võib summasid kanda üle teistesse paragraafidesse nõukogu otsusega.

I ja II sektsioon panevad ette eelarve esitatud kujul vastu võtta, tehes ülesandeks nõukogule ühes juhatusesega saavutada kokkuhoidu 10% suuruses kulude eelarve summast. Ettepanek võetakse vastu ühel häälel.

Koja juhatuskirja muutmine.

Koja nõukogu poolt on peakoosolekule esitatud eelnõu Koja juhatuskirja muutmiseks:

VI sektsiooni poolt esitatakse eelnõu juure parandus Koja liikmete valimismääruste § 8 pärast sõna „ärideregistri“ lisada sõnad „ja ametliku laevaderegistri“. Eelnõu võetakse vastu VI sektsiooni parandusega.

Vahekohtu määruste kinnitamine.

Nõukogu poolt on peakoosolekule esitatud kinnitamiseks määrused, mille järgi Kaubandus-tööstuskoja või tema osakondade juures astub tegevusse vahekohtus, kui tülitsevad pooled pöörduvad Koja poole sooviga leida kohtunikke tüliküsimuste lahendamiseks.

Määrused kinnitatakse.

Jooksvad küsimused.

a) V sektsiooni esindaja hra Kesker esitab kaks resolutsiooni peakoosolekule vastuvõtmiseks:

1. Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek leiab, et meie praegune majanduslik olukord ja majanduslike ringkondade kandejõud ei luba enam tõsta maksukoormatust. Koda peab tungivalt tarviliseks, et maksuseaduste kavade väljatöötamisel arvestataks Koja arvamisi.

2. Kaubandus-tööstuskoja peakoosolek leiab, et maksumaksjate esinduse väljatõrjumine äri- ja tulumaksukomiteedest, mis annaks maksumääramise ainuüksi ametnike meelevolda, on täiesti lubamatu ning teeb seepärast Koja juhatusesele ülesandeks parajal ajal ja tarvilises kohas nende kavatsuste elluviimise vastu avaldada protesti.

Resolutsioonid võetakse peakoosoleku poolt vastu.

b) Kindral Laidoner teeb teatavaks, et IV sektsiooni poolt on välja töötatud kava Koja reorganiseerimiseks. Soovib teistelgi sektsioonil töötada välja oma kavad, et siis tulevikus neid arutada ja kõrvaldada Koja konstruktsioonist ilmsikstulnud puudused.

Temale vastab pikemas kõnes J. Karu, rõhutades, et IV sekts. kava ei või rahuldada ei väikekaupmehi ega ka väiketööstureid, kuna neid selle kava järgi sunnitakse Kojast lahkuma.

Kuna uusi küsimusi üles ei võeta, lõpetab juhataja koosoleku kell 20.

Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna peakoosolek

peeti 20. jaanuaril, kus osakonna esimees ja sekretär esinesid aruandega osakonna möödunud, 1930. a., töö tulemusist. Aruande järgi on osakonna tegevus olnud viljakas. Nii on osakonna juhatus pidanud aasta jooksul 41 koosolekut, kus on arutatud ja otsustatud väga palju mitmesuguseid küsimusi. Tähtsamana neist, mis osakonnal tuli arutada, võiks märkida tollitariifi muutmist ja täiendamist, tööstus-kaubanduse keskmiste puhtakasu protsentnormide kindlaksmääramist, kõlvatu võistluse vastu võitlemise seaduse arutamist, äriraamatute seaduse muutmist, tööajaseaduse maksvuse ja kaitse küsimust, tööstatistika lihtsustamist, tööstusliku krediidi küsimust, kodumaa toodete ja saaduste propaganda küsimust, krediidipoliitika juhtimise küsimust kodumaa tööstuse arendamise ja importkaubanduse piiramise sihis, laenu- ja diskonto-protsentide alandamise, maksuprotsessi korraldamise, kaubanduse ja tööstuse maksukoormatuse kergendamise küsimust vastavate otsemaksude seaduse koordineerimisega, siis reklaam-kursuste ja äriakende dekooreerimise kursuste korraldamise, tööstustooteile turgude soetamise, majandusliku informatsiooni korraldamise, vannutatud raamatupidajate instituudi ellukutsumise ja palju teisi vähema ulatusega küsimusi.

Osakond on aasta jooksul korraldanud kohalike töösturite ja kaupmeeste organisatsioonide esindajate osavõtul 5 suuremat nõupidamiskoosolekut, kus arutati Eesti-Läti kaubalepingu küsimusi, tollitariifi muutmist, majandusliku depressiooni kõrvaldamist, kodumaa tööstuse arenemise võimalusi, ning ühe referaat-koosoleku, kus esines riigikogu liige hra A. Tõllasepp ettekandega riigikogu töö tulemusist.

Ärisid on osakonnas möödunud aastal registreeritud 316; päritolutunnistusi välja antud 75,

kusjuures sagedamaks kodumaa toodete eksporteerimise kohaks oli Riig ja aedviljasaaduste ekspordi sihtkohaks oli Helsingi. Juriidilist nõuandnet tööstureile, eriti tööstusliku tööseaduse valdkonda puutuvais küsimusis, ning kaupmeestele äride registreerimise ja firmade seaduse, ärimaksu- ja kaubandusseaduse valdkonda puutuvais küsimusis võimaldas osakond 845 juhul. — Osakonna tegevuse aruanne leidis peakoosoleku poolt üksmeelset heakskiitmist ja vastuvõttu.

Kaubandus-tööstuskoja Tartu osakonna uus juhatus.

Seni koosnes osakonna juhatus kolmest liikmest. Kuna Kojas esineb kuus sektsiooni: pankade ja kindlustusseltside, suurtööstuse, suurkaubanduse, kesk- ja väiketööstuse, väikekaubanduse ja laevanduse sektsioonid, millised kõik on esindatud ka Tartu osakonnas, leidis osakonna juhatus, et töö huvides on tarviline kõigi sektsioonide osavõtt osakonna töö juhtimisest. Senine osakonna juhatus astus tagasi, et osakonna peakoosolekule võimaldada juhatus soovitaval määral täiendada. Peakoosoleku otsusel valiti uude juhatusse: esimeheks senine esimees hra R. M a i m, kes on ühtlasi ka suurtööstuse sektsiooni liikmete esindajaks; teisteks juhatusse liikmeiks valiti samuti ühel häälel: hra A. P a k o s t a (uus), pankade ja kindlustusseltside sektsioonist, hra J. R a u d s e p p (uus), suurkaubanduse sektsioonist, hra J. K u r g (endine), väikekaubanduse sektsioonist, hra V. K u s t l o v (endine), kesk- ja väiketööstuse sektsioonist, hra J. R a u d s e p p (uus), laevasõidu sektsioonist. — Osakonna tegelikuks tööde korraldajaks jääb endiselt õigusteadlane R. T r e u f e l d t, kes on osakonna juriidiliseks nõuandjaks.

III sektsiooni üldkoosolek.

Koos on härrad A. Erit ja J. Valbe Tallinnast, E. Meksi, J. Gailis, J. Vidaja, A. Paulson ja J. Kurg Tartust, J. Kops, J. Kaik ja J. Offril Narvast, E. Rammulus ja E. Lepiksaar Rakverest, J. Karu Pärnust, J. Semm Võrust, M. Leesment Paidest ja N. Grünthal Petserist.

Senise sektsiooni esimehe hra A. Ilvese asemele, kes viimasel ajal Koja tegevusest oli eemale jäänud, valiti ühel häälel uueks sektsiooni esimeheks hra A. Erit Tallinnast. Ka 1931. a. eelarve koostamisel oli III sektsioon teiste sektsioonide tõttu sunnitud jääma maksimaalse maksumäära juure Koja heaks, s. o. 5% nii põhikui ka lisaärimaksust; seepärast otsustati ka see kord hääletada Koja 1931. a. üldeelarve poolt nõukogu poolt esitatud kujul. Koja juhatusesi-

mehe kohale otsustati seada üles J. Puhk ja hääletada tema poolt. Pärnu väikekaupmeeste ühingu poolt seisukoha võtmiseks esitatud ettepanek väikekaupmeeste edasise organiseerimise asjas otsustati heaks kiita. Aruanne seksiooni 1930. a. tegevusest ja referaat senise koostöö kohta Soome väikekaupmeestega kuulati ära ja kiideti heaks.

Arutusel oli veel terve rida teisi küsimusi. nagu uus maksureform, vahekohtu põhimäärused ja keskmised kasuprotsendi normid 1931. aastal.

Ärideregister

detsembrikuu teisel poolel.

Tegevuse lõpetamine registreeritud.

11. Hanna Peters, Tallinn, Imanta 5, saiakauplus.
12. Aleksei Saabas, Kuresaar, Kitsas t. 1, restoraan („Kuld Ankur“).
13. Markus Schulkleper, „Tallinna Mütsitööstus ja Kaubandus“ Tallinn, Maakri t. 2.
14. Boris Skromnoff — vanaasjadekauplus, Tallinn, Vene t. 4.
15. Elmar Staarast, Viljandi, Jakobsoni t. 20, linakauplus.

16. Aleksander Sternberg, Viljandi, Lossi t. 20, koloniaal- ja köögitarvete-kauplus.
17. Johannes Tihane, Tallinn, Raekojapl. 13, liha- ja vorstikauplus.
18. Johannes Tobias, Tallinn, Viru t. 24, riidekauplus.
19. Marie Umberg, Tallinn, Paldiski mnt. 20, puku-kauplus.
20. Heinz Ungern Sternberg ja Gustav Roosmann — Viljandi Õlleladu, Viljandi, Mõisa tee 12.
21. Otto Valk — Kuriso tuuleveski, Albu vald.
22. Johannes Wengerfeldt, Tartu, Rüütli t. 5, jalanõudetööstus ja -äri.

Jaauariku esimesel poolel.

Registreeritud firmad:

1. A.-S. Raua- ja Ehitusmaterjalide kauplus Carl Bergmann, Kuresaare, Lossi t. 5, juhatuse liikmed Carl Bergmann, Karl Friedrich Bergmann, Gerhard Bergmann, Victor Lange. Põhikapital Kr. 50.000.—
2. Jaan Burmeister, Pärnu, Jäneselja t. 3, naha- ja saapakauplus.
3. Johannes Eger, Kaisma v., segakauplus.
4. Leibo Gordin, Pärnu, Martna t. 14, kübaraäri ja tööstus.

Abieluvaranduse lahutamise lepingud.

Varanduse lahutajate nimed	Mis ajast	Riigi Teat. lisade nr. nr.	Elukoht
Noorits, Voldemar Jaani p. ja Mõistus, Alide Adami t.	12. V 30.	Nõ 99 19. XII 30.	1) Tartu, Vabriku t. 3. 2) „ Lai t. 9.
Kuldsepp, August ja tema abikaasa Hilda, sünd. Soon	5. VIII 30.	„	Rakvere.
Koort, Johan Jaani p. ja tema abikaasa Emilie-Marie Juhani t.	31. V 30.	„	Narva, Kreenh.-Kulgu 58.
Kronk, Eduard Jüri p. ja tema abikaasa Evi Jaani t.	25. VI 30	„	Auvere-Joala v.
Abel, Leo Peetri p. ja tema abikaasa Anette Stalmer, Kristjan ja tema abikaasa Marie sünd. Upsi	28. V. 30.	„	Narva, Raja t. 19.
Russmann, Eduard Adami p. ja tema abikaasa Ida-Mathilde sünd. Kesler	8. IX 30.	„	Sõmeru v.
Gusjev, Nikolai Stepáni p. ja tema abikaasa Varvara Stepáni t. sünd. Tsõganova	18. IX 30	„	Jõhvi vald.
Sikka, Emil ja tema abikaasa Anette-Rosalie sünd. Kroon	24. IX 30.	„	Vasknarva v.
Patov, Benjamin Isaku p. ja tema abikaasa Jenny Moosese t. sünd. Chasan	1. X 30.	„	Ambla v.
Hallap, Konrad Augusti p. ja Alkme Krischi t. Pill, Johan Jaanuse p. ja tema abikaasa Liisa Jaani t.	8. XII 30. 28. VIII 30. 15. XI 30.	„ „ „	Rakvere, Tallinna t. 7. — Viljandi, Veski pst. 4.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Kaubandus-tööstuskoja esimees J. Puhk asus oma ülesannete täitmisele.

Kesknädalal, 28. jaanuaril, kell 10 hommikul ilmus äsjavalitud Kaubandus-tööstuskoja esimees härra Joakim Puhk koja tegevuse juhtimist vastu võtma. Sol puhul oli hra Puhk'il pikemaid läbirääkimisi koja juhivate tegelaste ning vastutavate ametnikega, tutvudes küsimustega, mis sektsioonides praegu päevakorral, ja pidades nõu nendele küsimustele käigu andmise ning nende läbiviimise võimaluste üle. Tähtsamaist küsimustest võiks märkida:

Pankade sektsioonis:

Krediitasutuste seaduseelnõu, mis pankade ühingu poolt algatatud ja praegu sektsioonis arutusel. Edasi on arutusel veksliseadus, milles on kavatsatud ette võtta suuremaid muudatusi, siis akkordi seaduse eelnõu, mis kohtuministeeriumilt saadatud seisukoha võtmiseks. Peale selle on sektsioonil igapäevane jooksev töö, kirju tuleb saja ümber kuus, mis kõik nõuavad läbitöötamist ja vastamist.

Suurkaubanduse sektsioonis

on praegu käimas keskmise kasuprotsendi tabeli läbivaatamine, maksuseaduste eelnõude, konkursi ärahoiu kokkuleppe seaduse eelnõu, äriramatute seaduse eelnõu ja kõlvatu võistluse seaduse eelnõu kohta muudatuste arutamine. Sektsioonis peetakse maksujõeetuks jäänud ja hoolakanda alla võetud ettevõtete registrit, samuti peetakse kartoteeki abieluvaranduse lahutamise lepingute kohta, kust algusest peale antakse soovijaile vajalisi teateid.

Väikekaubanduse sektsioonis

on arutusel lihtsustatud arvepidamise süsteemi ja viiside kokkuseadmise küsimus väike- ja keskettevõtete jaoks, edasi on sektsioonis arutusel makskorraldusseaduse eelnõu, mis majandusministeeriumilt on kojale saadetud läbivaatamiseks ja seisukoha võtmiseks. Sektsioonis on veel kaalumisel firmade seaduse muutmise küsimus, siis guldide varanduste lahendamise, väikekaupmeeste ülemaalse organisatsiooni loomise ja omamaa saaduste levitamise propaganda küsimused.

Laevasõidu sektsioonis:

-Dispaši korralduse uuendamine, uue avari seaduse arutamine, lootside seaduse ja laevaveo seaduse läbivaatamine, sadamate valitsemise kor-

ra reorganiseerimise küsimus, siis veel mitme rahvusvahelise konventsiooni kohta seisukohtade võtmised ja palju teisi küsimusi. Jooksva tööna võiks esijoones nimetada informatsiooni andmist jääolude üle talvel, mis nõuab tiheda kontakti pidamist välismaadega.

Suurtööstuse sektsioonis

on praegu arutamisel koja reorganiseerimise ka- va ja ühenduses sellega vastavate muudatuste väljatöötamine koja seaduses. Edasi on koostamisel majanduslik aruanne tööstusliku seisukorra kohta, siis tööliste kindlustamise korraldamise küsimused, ühenduses laiendatud kindlustuspiirkonnaga. Sektsiooni jooksev töö puudutab peamiselt kodumaa tööstuse arendamise ja korraldamise küsimusi.

Väiketööstuse sektsioonis

on käimas praegu ettevõtete läinud aasta tulukuse selgitamine ühenduses keskmiste kasuprotsendi normide kindlaksmääramisega. Teiseks on sektsioonis arutusel maal asuvate ettevõtete, nagu veskite, savitööstuste jne., omanduseks müümiseiga ühenduses nende hindamise küsimus. Peale selle on käsil töösturite ülemaalse organisatsiooni loomine ja palju muid küsimusi, mille loetlemine viiks pikale.

Arvepidamise alal

käib jooksev töö ja eelmise aasta aruande koostamine, samuti eeltööd bilansi jaoks. Puuduvad veel summade kohta andmed paljudelt linnavalitsustelt. On arvata, et sissetulekud koja heaks võrduvad umbes eelmise, 1929. aasta sissetulekuile. Kõige rohkem sissetulekuid annab suurkaubanduse sektsioon.

Äride registreerimise alal

on seni juba 13.000 ettevõtet registreeritud. Mõõdunud aastal on rohkesti ärisid oma tegevuse lõpetanud, kuid andmeid kõigi kohta pole osakonnas veel saadud. Nende andmete saamine ja läinud aastal ettetulnud kokkuvarisemiste põhjuste selgitamine on registreerimisosakonna lähim ülesanne.

Läinud aastal on registreeritud üle 1300 firma, peale selle suur hulk muudatusi firmade koosseisudes.

Müügioskus.

Tähtsaimaks teguriks ärilises tegevuses on müümine. Aru saades, kui oluline on müüja isik ja müügitehnika müümise juures, on välismaadele suuremate äride juures kutsutud ellu erilised koolid, kus äriteenijaid ette valmistatakse. Niisu-

guste äride juures peavad kõik teenistusse astujad esimesed kolm kuud õppima ärikoolis ja alles siis antakse neile võimalus omandatud teadmisi hakata praktiliselt kasutama.

Kui lähemalt vaadelda meie müüjaskonda, siis peab ütleva, et suurem osa neist jätab väga paljugi soovida, ja silma torkab nende teadmatus äripõhimõtete alal. „Sündinud müüja“ tüüpi tuleb meil väga harva ette. Müümisel on oma kindel tehnika ja müüja peab oma ala põhjalikult tundma. Seda peab müüja õppima nagu arst või advokaat õpib oma ala.

Meie koolides õpetatakse küll igasuguseid aineid, kuid praktilist müügiõskust seal läbi ei võeta. Tallinna Noortemeeste Kristlik Uhing, kelle haridusosakond aegajalt on korraldanud praktilise iseloomuga ärilisi kursusi, on enda peale võtnud müügiõskuse kursuse korraldamise. Et kursus vastaks enam tegelikele nõudeile, on loodud meie tuntud äritegelasist nõuandev komitee, kuhu kuuluvad: h-rad J. Puhk, R. Uritam, A. Miller ja M. Kabal.

Lektoriks ja tegelikuks kursuse juhatajaks on h-ra V. M. Laussen — „Eksporttapamajade vahelise keskbüroo“ juhataja, kes sama ainet luges ka ühistegelistel kursustel. Peale selle on terve rida eriloenguid meie tuntud äritegelasilt. Kursuse kestvus korraldatakse ka terve rida müügidemonstratsioone.

Kursus algab esmaspäeval, 2. veebruaril, kell 8 õhtul Lai t. 1, kus võib ka kursusele registreeruda. Loengud on kaks korda nädalas, esmaspäeval ja reedel, kella 8—10 õhtul. Tasu 12 krooni.

Oleks kõigiti soovitav, et meie äriteenijad kasutaksid juhu ja võtaksid kursustest elavasti osa.

Protestitud vekslite arv 1930. a.

Protestitud vekslite arv möödunud 1930. a. jooksul on võrreldes eelmise aastaga kasvanud 8.487 võrra Kr. 865.424.— suuruses. Nii oli 1929. a. protestitud 83.788 vekslit Kr. 18.986.718.— peale, 1930. a. jooksul aga 92.275 vekslit Kr. 19.852.142.— suuruses.

1928. a. olid vastavad arvud 45.155 vekslit Kr. 10.335.083.— peale, seega on protestitud vekslite summa viimase kahe aasta jooksul, võrreldes 1928. a., tõusnud peaaegu kahekordseks.

Välismaa firmad otsivad Eestiga äriühendusi.

Kaubandus-tööstuskoja poole on pöörnud Kopenhaageni eksport-import-firma Larsen &

Berg palvega teha teatavaks eesti eksportööridele, et nimetatud firma kavatseb hakata Eestist kaupu valja vedama, ja palub meie eksportööridega ühendusse astumisel olla abiks. Juhime sellele siinkohal meie eksportfirmade tähelepanu ja palume asjast huvitatuid astuda ülaltähendatud firmaga ühendusse otsekohe järgmisel aadressil: Larsen & Berg Kopenhagen, Amaliegade 37.

Samasuguse sooviga on koja poole pöörnud ka firma F. Laurie & Company Sydney's (Austraalia), milline firma samuti otsib ühendust meie eksport- ja importfirmadega. F. Laurie ja Company kaupleb väga mitmesuguste kaupadega. Kirjutada palutakse inglise keeles. Firma lahim aadress: Rofe Chambers, 19 O'Connell Street, Sydney.

Türgi kaubanduskoda

soovib teada nende Eesti ettevõtete aadresse, kel on äriühendusi Türgimaaga. Vastavate andmete puudusel palume ettevõtteid, kel on suhteid Türgimaaga, meile end teatada.

Toimetus.

Laevasõidu-ringkondade esin- dajate delegatsioon mere- koolide asjus riigivanema juure.

Kesknädalal, 14. jaanuaril, käisid laevasõidu ringkondade, nimelt Kaubandus-tööstuskoja laevasõidu sektsiooni, Laevaomanikkude Ühingu ja Laevajuhtide Seltsi, esindajad ühes Tallinna linna haridusosakonna esindajaga riigivanema juures, et anda edasi nende ringkondade sooviavaldus merehariduse ümberkorraldamise kohta. Nimetatud ringkonnad soovivad, et praegused üksikud merekooli osad ja mehaanikutekool ühendataks ühiseks navigatsiooni- ja mehaanikutekooliks asukohaga Tallinnas. See annaks kokkuhoidu umbes 1½ miljoni sendi võrra aastas ja aitaks ka kaasa merehariduse tasapinna tõstmisele, mida järjest arenev tehnika ning suurenevad nõudmised ette kirjutavad.

Johann Lepa 50-aastane.

24. jaanuaril pühitses Kaubandus-tööstuskoja sekretäri abi hra Johann Lepa oma 50. sünnipäeva. Lepa on sündinud 24. jaanuaril 1881. a. Liivimaal. Omandanud hariduse Hugo Treffneri eragümnaasiumis, siirdus ta noormehena Peterburisse, kus töötas mitmes äriettevõttes raamatupidajana, võttes sealjuures elavasti osa eesti

seitskondlikust tegevusest. Tallinna asudes töötas ta ajakirjanikuna J. Järve „Virulase“ toimetuses, katsus õnne oma käel kirjastamisega, oli mõnd aega, kuni maailmasõja puhkemiseni, „Schesti“ vabriku prokurist, kuni vabriku tegevuse lõpetamiseni, astus siis „Tallinna Teataja“ ärijuhiks. 1920. aastast peale näeme hra J. Lepat Tallinna linna revisjonikomisjoni esimehe

kohal, olles ühtlasi ka iseseisev ärimees. Pike-mat aega on juubilar olnud ka „Estonia“ teatri seltsi juhatuses.

Kaubandus-tööstuskoja ellukutsumisest peale töötab hra J. Lepa II sektsiooni sekretäri abina Kojas, kus ta kui vilunud töäjõud ja lahke ja vastutulelik ametnik on võitnud nii laialise ärimeeste ringkonna kui ka oma ametvendade lugupidamise.

Tolliteateid.

Tollikomitee otsusi mõnede kaupade tollimise kohta.

Tollikomitee tunnistas:

Pesu- ja pleekimissooda „Henko“, mis sisaldab soodat (Na₂CO₃) — 46,9%, vesiklaasi (Na₂SiO₃) — 15,6% ja vett (H₂O) — 37%, t. t. § 105 p. 1. alla kuuluvaks kui sooda, võttes arvesse peamaterjali (T.-k. otsus nr. 4330/4308 — 5. I 31. a.).

Kauba saatekirja plankett, mis

koosneb 3. lehest, 1. ja 2. lehe vahele paigutatud söepaber, 2. lehe tagumine külg on kaetud kopeeriva ainega, lehed ühest äärest kokku kleebitud, t. t. § 177 p. 3 alla kuuluvaks kui paberist teose (T.-k. otsus nr. 4343 — 5. I 31. a.).

Raamatukujuline arstlik kalender nahkköites, sisuks peale kalendri veel umbes 300 lehekülge igasuguseid saksakeelseid seletusi, t. t. § 178 p. 2 m. 1. alla kuuluvaks kui võrkeelne raamat, köidetud (T.-k. otsus nr. 4348 — 5. I 31. a.).

Toiduainete turg.

London.		Hamburg.	
27. I. Nisu, kaal — 496 Ingl. nl.		27. I. Nisu.	
Northern Manitoba	£ 24/7 ¹ / ₂	Sisemaa, tonni eest	Rmk. 272—274
Hard Winter	—	Manitoba, cif 100 kg. eest term.	fl. 677
Rosario Santa	19/6	Western II, cif 100 kg. eest	—
„ Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		Hard Winter, 100 kg. eest	—
Manitoba	17/9	termin	—
Austraalia	16/3	„ Rukis.	
Kansas	—	Sisemaa, tonni eest loco	Rmk. 168 - 170
„ Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		„ Kaerad.	
370 Ingl. naela	13/9	Sisemaa, tonni eest	„ 154—160
California, kaal — 420 Ingl.		25. I. Odrad, suve.	
naela	32/3	Sisemaa, tonni eest	„ 196—224
„ Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		„ Odrad, talve.	
La Plata	8/9	Sisemaa, tonni eest	„ 186—188
Canada nr. 2	—	27. I. Suhkur.	
Donau	—	Hollandi, laadimisel	sh. 7/1 ¹ / ₂
24. I. Linad, cif.		C. S. R. — do —	„ 7/1 ¹ / ₂
Riga Livonian Z. K.	30.10	Poola — do —	„ 6/7 ¹ / ₂
Pärnu H. D.	31.—	Java, valge	„ 8/3
Slanetz U/A Medium	32.—	„ Riis, Burmah II, 50 kg. eest	„ 14/—
„ Bacon, kaal 112 Ingl. naela		„ Rasv.	
Iiri	sh. 86.— 100.—	American Purelard	\$ 23 ³ / ₄
Daani	61.— 68.—	Steamlard	„ 22 ¹ / ₄ .
Kanada	—	24. I Või.	
Hollandi	59.— 64.—	Sisemaa või I sort	Rmk. 135.—
„ Munad, kaal — 120 Ingl. naela		„ II „	„ 125.—
Inglise	13.6 18/9	„ III „	„ 111.—
Daani	11.6 19/—	Eesti	„
„ Või.		Soome	„
Daani	130.—	Läti punane	„
Läti	—	„ must	„
Leedu	—	Siberi	„
Eesti	—		
Siberi	—		
Unus Merimaa	106.— 120.—		
Austraalia	100.— 114.—		

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	13. I	14. I	15. I	17. I	19. I	20. I	21. I	22. I	23. I	26. I	27. I
Frank . . .	123.79	123.79	123.87	123.88	123.88	123.88	123.88	123.88	123.87	123.88	123.89
Dollar . . .	4.8545	4.8546	4.8542	4.8537	4.8529	4.8537	4.8534	4.8539	4.8545	4.8550	4.8560
Rootsi kroon	18.137	18.138	18.138	18.138	18.13	18.127	18.135	18.137	18.135	18.14	18.143
Daani kroon	18.167	18.167	18.167	18.167	18.166	18.166	18.166	18.166	18.166	18.162	18.16
Norra kroon	18.166	18.166	18.166	18.166	18.166	18.166	18.166	18.165	18.166	18.165	18.165
Saksa mark .	20.417	20.426	20.428	20.431	20.441	20.433	20.427	20.42	20.427	20.427	20.432
Soome mark	192.80	192.92	192.92	192.87	192.80	192.80	192.82	192.85	192.80	192.87	192.87
Floriin . . .	12.0650	12.0656	12.0678	12.0662	12.0615	12.0637	12.0662	12.0681	12.0668	12.0693	12.0734
Liira . . .	92.75	92.74	92.74	92.73	92.72	92.72	92.72	92.72	92.73	92.74	92.75
Helveetsia fr.	25.065	25.067	25.072	25.081	25.085	25.088	25.085	25.088	25.087	25.093	25.096
Čehhosl. kr. .	163.91	163.95	164.	163.96	163.96	163.93	163.98	163.98	163.02	164.—	164.04
Belgia frank	34.83	34.837	34.838	34.831	34.832	34.836	34.826	34.825	34.821	34.833	34.833
Sillingid . . .	34.513	34.523	34.533	34.523	34.523	34.523	34.533	34.533	34.533	34.533	34.533
Pengo . . .	27.77	27.77	27.77	27.78	27.78	27.78	27.77	27.78	27.78	27.78	27.77
Latt . . .	23.24	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.23	25.24
Litt . . .	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75	48.75
Cerv.	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436	9.436
Eesti kroon .	18.23	18.23	18.23	18.23	18.23	18.24			18.23	18.23	18.23
Höbe p/unts	14 ^{1/16}	13 ^{1/4}	13 ^{11/16}	13 ^{5/8}	13 ^{1/2}	13 ^{5/8}	14		13 ^{15/16}	13 ^{15/16}	13 ^{7/8}
Plaat. p/unts				105'—							
Kuld p/unts .											

	B E R L I I N										
	13. I	14. I	15. I	17. I	19. I	20. I	21. I	22. I	23. I	26. I	27. I
Naelsterling .	20.415	20.429	20.429	20.43	20.436	20.436	20.425	20.419	20.425	20.426	20.427
Frank . . .	16.495	16.495	16.495	16.492	16.495	16.495	16.49	16.462	16.489	16.489	16.488
Dollar . . .	4.2055	4.208	4.208	4.209	4.2105	4.2110	4.202	4.2065	4.2080	4.2075	4.2075
Rootsi kroon	112.56	112.64	112.64	112.62	112.67	112.73	112.66	112.58	112.63	112.59	112.58
Daani kroon	112.38	112.43	112.43	112.45	112.49	112.48	112.43	112.38	112.42	112.44	112.47
Norra kroon	112.38	112.43	112.43	112.45	112.48	112.48	112.43	112.38	112.38	112.43	112.44
Soome mark	10.581	10.586	10.586	10.591	10.595	10.596	10.592	10.588	10.588	10.587	10.587
Floriin . . .	169.20	169.23	169.32	169.30	169.38	169.44	269.28	169.18	169.18	169.26	169.25
Liira . . .	22.02	22.015	22.915	22.025	22.04	22.04	22.03	22.025	22.025	22.025	22.025
Helveetsia fr.	81.44	81.42	81.42	81.46	81.47	81.45	81.43	81.39	81.39	81.44	81.40
Belgia frank	58.62	58.63	58.63	58.635	58.66	58.66	58.63	56.62	56.62	58.64	58.63

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavate kaupade nimekirjad ja hinnad (en gros).

„Kaub.-Tööstuskoja Teataja“ 1. veebr. Nr. 3.

	Kroonid.	Kroonid.
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski saadused. Hinnad arvatud 50 kg. eest ühes valge puuvillase kotiga. Püülijahu:		
Granular poolsõre	„	46.50
„ sõre	„	47.00
Jahud: nisu, pehme, Ameerika ja Inglise 100 kg. 40.50—42.50		
„ sõre, Ameerika ja Inglise „		41.50—43.50
Rukkipüül patent (à 50 kg.)	100 kg. 30.00	
„ harilik	„ 26.50	
„ № 3	„ 25.50	
„Eesti Parem“ saiajahu (à 50 kg.)	„ 44.00	
„Kalev“	„ 40.00	
„Taara“	„ 39.00	
„Kungla“	„ 36.00	
„Sampo“	„ 28.60	
Manna	„ 45.50	
Granular	„ 43.00	
„J. Puhk ja Pojad“ suurveski Jahu: rukki	„	15.20—16.00
rukkipüül	„	25.50—30.00
nisu, pehme — sõre	„	28.50—48.00

		Kroonid.			Kroonid.
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.		Koks, kütte	1000 kg.	43.00—43.50
Jahu: rukki	"	14.95—15.50	" gaasi, Tall. gaasivabrik	"	40.—
" " püül	"	27.20—28.20	Küttelurvas (Riigi turbatööst.)	"	12.—
" " nisu, pehme — söre	"	27.60—48.—	Põlevkivi, I sort A fr. Kohtla j.	"	6.10
Nisu, Eesti	"	18.70—22.—	" I " B	"	5.50
Rukis, Eesti ja Vene, segu	"	14.50—15.00	" II "	"	4.90
" Poola	"	—	" III "	"	2.75
Kaerad, toidu, Eesti	"	8.25—8.75	" asfalt, mastiks, netto · 100 " kg.	"	7.25
" " Vene	"	8.25—8.75	" fenolaat, netto	"	9.00
Odrad, õlle, Poola	"	19.50—20.00	Karbolineum A & B	"	17.—
" toidu, Poola	"	14.50—15.00	" C, netto	"	15.—
Herned, valged, Vene	"	15.—	Estobituumen-pigi D & E, netto	"	10.25—10.75
" rohelisted, "	"	16.00—17.00	" tooresõli, netto	"	7.25
" " Hollandi	"	20.00—21.00	" raskeõli	"	10.25
Riis, Burma II	"	34.50	" mootornafta	"	9.—
Kartulid, eksport	"	2.30—2.40	Imbutusõli A, netto Kohtla	"	10.—
" " piirituse	"	1.30—1.90	" B " "	"	9.50
Kartulitärklis „Superieur“	"	28.—	" C " "	"	9.—
Siirup, kartuli, 420/0	"	32.—	Katuselakk, franko jaam	"	10.50
Glükoos	"	25.—	Raualakk, franko jaam	"	25.00
Või, eksport, I sort	1 kg.	1.95—2.00	Raud, sordi	"	12.00—13.00
Margariin, välismaa	"	1.17—1.22	" vits	"	16.22
" " kodumaa	"	1.04—1.12	" plekk	"	17.00—24.50
Kaseiin, Eesti	100 kg.	45.00—50.00	" plekk, tsingitud	"	32.00—33.50
Juust „Schweitsi“, kodumaa	1 kg.	1.80—2.00	" talad	"	13.00—13.50
Munad, eksport, I s. (kast 360 tk.)	kast	—	Teras, Englise	"	70.00—100.00
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.25—1.70	" Saksa	"	70.00—100.00
" " Englise	"	1.20—1.45	" vedru	"	22.00—24.00
Kohv, Rio, Santos	"	2.30—2.50	" talla, ree	"	16.00—16.50
" " Kesk-Ameerika sordid	"	3.10—4.80	Inglistina	"	275.—
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	5.00—5.50	Seatina	"	45.00—48.00
" " Orange Pekoe, Java	"	3.80—5.00	Vaskplekk, punane	"	150.00—180.00
" " Moning, Hiina	"	4.00—4.70	" " valge	"	160.00—180.00
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg.	26.50—27.00	Tsinkplekk	"	50.00—65.00
" " " Cehh.-Slov.	"	—	Masinaõli, Vene 65	"	26.00—27.00
" " " Poola	"	26.50—27.00	" " Poola	"	22.90
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	3.40	" " Ameerika	"	29.00—30.00
" " " jaam Irboska ja Narva	"	3.40	Mootorõli	"	35.40—42.70
" " " Saksa	"	3.40	Autoõli, Ameerika	"	39.65—105.00
Heeringad, Yarmouth, „Matties“	tünn	46.00—48.00	Linaseemneõli	"	83.00
" " " „Matfulls“	"	50.00—52.00	Värnits	"	85.00
Heeringad, Scholi Matties	tünn	50.00—53.00	Tsilindriõli, Ameerika	"	34.00—35.00
" " Scholi Matfulls	"	64.00—67.00	" " Vene 280 ⁰	"	33.00
" " " Norra	"	35.—	" " " 3200	"	65.00—70.00
Liha, sea, I sort	1 kg.	0.68—0.72	" " " Ameerika 280 ⁰	"	31.50—36.60
Liha, looma, I sort	1 kg.	0.40—0.58	" " " 320 ⁰	"	44.00—54.90
Õlikoogid, linaseemne	100 kg.	12.00	Nafta, Vene	"	11.75
" " päevalille	"	13.00	" " Ameerika	"	11.75
" " suhkrupeedi	"	5.00	" " Poola	"	11.75
Jahu, päevalille	"	13.60	Petrooleum, Vene, sisternid ja	"	16.00—17.00
Segajõutoit I s.	"	12.20	" " vaadid	"	16.00—17.00
" " II s.	"	10.50	" " Am., sistern. ja vaadid	"	16.00—17.00
Sojatangud	"	14.—	" " Poola	"	14.10
Nisukliid	"	6.50	Bensiin, Vene	"	40.00
Maapähklikoogia	"	13.50	" " II sort	"	37.25
Puuviilane riie Bias, netto	meeter	0.51—0.62	Bensiin, Ameerika	"	40.00
" " " Mitkal	"	0.37—0.47	" " Poola	"	40.00
Lina, Pelseri, saatejaam	1000 kg.	427—457.50	Pesusooda, kodumaa	"	9.00—9.50
" " Võru	"	427—457.50	Seebikivi	"	28.00—29.00
" " Liivi	"	366.00—396.50	Värvid, nigros., veessulav, välism.	1 kg.	5.50
" " Tartu	"	366.00—396.50	" " tsinkvalge, välism.	"	0.73—0.78
Õlilinnaseemned, 90%, basis,	100kg.	11.00—11.60	" " tinavalge, "	"	0.85—0.86
Linaseemned, ktlvi, 95%, basis,	"	12.80	" " ooker, "	"	0.17—0.23
Kivistisi, auru, Yorkshire,	1000 kg.	28.50—29.00	Väetisained, salpeeter, Čiili	kott	—
" " " 2 korda pestud	"	27.50—28.00	" " superfosfaat 17—18%	"	—
" " " Newcastle	"	30.00—31.00	" " Thomasjahu 15—16%	"	—
" " " sepa	"	30.00—31.00	" " Lubjasalpeeter	"	—
			Kaalisool	40%	"

Lubjalämmastik	kott	—
Fosforiit Eesti 25—27%	"	—
Leunasalpeeter 26%	"	—
Väetislubi fr. Rakvere	1000 kg.	6.—
Paber, rotatsiooni	100 kg.	23.20
Tsement, Portland, Kunda, püüt 170 kg. fr. Tallinn	tünn	8.85
Kriit, toores	100 kg.	5.45—6.70
" pestud	"	6.00—7.00
Kivitõrv	"	—
Puutõrv	"	—
Lubi	"	3.05
Kips, tükkides, franko vagun Irboska 1000 kg.		15.25
" jahvatatud	"	24.40
" krohvimise	"	36.60—42.70
Telliskivid, Is., Loksa, fr. Tallinn 1000 tk.		47.50—50.00
Silikaat I s., fr. vabrik	"	45.—
Tulitikud, orig. kast (5000 toosi)	"	130.—
Nahk, talla, Eesti	1 kg.	2.70—3.30
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, I srt.	"	3.40
Nahk, talla, Ameerika tooresn. valmistatud, II srt.	"	3.30

Liverpooli börs. Puuvill.

American Fully Middling inglise naela (lbs) eest ingl. pensil (d) loko 5.61, jaan. 5.42, märts 5.47, mai 5.56, juuli 5.65.

Peekonsigade nädalahinnad Tallinnas 25.—31. I 1931.

Peekonsigade tapakaalud I sort	II sort	III sort
60—72 kg	0,68	0,64
55—59,5 "	0,64	0,61
72,5—75 "		
50—54,5 "	0,61	0,59
75,5—80 "		

Juuremaks riiklikust fondist I ja II sordi peekonsea eest tapakaaluga 60—72 kg. kr. 10.—, teiste I ja II sordi tapakaalude pealt kr 5.—.

Prahid:

Lina

Tallinn — Stettin	1000 kg.	sh	22/6
" — Ghent	1016 kg.	"	18/—
" — Dundee	"	"	32/6
" — Belfast	"	"	47/6

Puumaterjalid

Standard

Tallinn — London	"	sh	40/—
" — Hull	"	"	40/—
" — Manchester	"	"	45/—
" — Grangemouth	"	"	32/6
" — Belfast	"	"	57/6
" — Dundee	"	"	35/—
" — Antwerpen	"	"	32/6
" — Ghent	"	"	30/—
" — Rotterdam	"	hfl.	18/—
" — Amsterdam	"	"	20/—

Segakaup

Tallinn — Stettin	1000 kg.	sh	18—25/—
" — London	1016 kg.	"	15—40/—
" — Stokholm	1000 kg.	rkr.	10—30
" — Stettin	või tünn	sh	1/6
" — London	"	"	3/—

Tallinna börsi kursisedel.

		22 I 1931	23 I 1931	24 I 1931	26 I 1931	27 I 1931	28 I 1931
New-York	T.	—	—	—	—	—	—
1 dollar	O.	3.7520	3.7515	3.7510	3.7510	3.7510	3.75
	M.	3.7620	3.7615	3.7610	3.7610	3.7610	3.76
London	T.	—	—	—	—	—	—
1 naelsterl.	O.	18.21	18.21	18.21	18.21	18.21	18.21
	M.	18.26	18.26	18.26	18.26	18.26	18.26
Berliin	T.	—	—	—	—	—	—
100 s. riigim.	O.	89.15	89.20	89.15	89.15	89.15	89.15
	M.	89.75	89.80	89.75	89.75	89.75	89.75
Helsingi	T.	—	—	—	—	—	—
100 soome m.	O.	9.44	9.44	9.44	9.44	9.44	9.44
	M.	9.49	9.49	9.49	9.49	9.49	9.49
Stokholm	T.	—	—	—	—	—	—
100 rootsi kr.	O.	100.40	100.40	100.40	100.40	100.40	100.35
	M.	101.—	101.—	101.—	101.—	101.—	100.95
Kopenh.	T.	—	—	—	—	—	—
100 daan. kr.	O.	100.25	100.25	100.25	100.25	100.25	100.30
	M.	100.85	100.85	100.85	100.85	100.85	100.90
Oslo	T.	—	—	—	—	—	—
100 norra kr.	O.	100.25	100.25	100.25	100.25	100.25	100.25
	M.	100.85	100.85	100.85	100.85	100.85	100.85
Pariis	T.	—	—	—	—	—	—
100 prants. fr.	O.	14.70	14.70	14.70	14.70	14.70	14.70
	M.	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95	14.95
Amsterd.	T.	—	—	—	—	—	—
100 flooriini	O.	150.90	150.90	150.90	150.90	150.90	150.85
	M.	151.70	151.70	151.70	151.70	151.70	151.65
Riig	T.	—	—	—	—	—	—
100 latti	O.	72.15	72.15	72.15	72.15	72.15	72.15
	M.	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65	72.65
Zürich	T.	—	—	—	—	—	—
100 helv. fr.	O.	72.60	72.60	72.60	72.55	72.55	72.55
	M.	73.20	73.20	73.20	73.15	73.15	73.15
Brüssel	T.	—	—	—	—	—	—
100 belgat	O.	52.30	52.30	52.30	52.30	52.30	52.30
	M.	52.80	52.80	52.80	52.80	52.80	52.80
Milaano	T.	—	—	—	—	—	—
100 liirat	O.	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65	19.65
	M.	20.05	20.05	20.05	20.05	20.05	20.05
Praha	T.	—	—	—	—	—	—
100 tšehh. kr.	O.	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10	11.10
	M.	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30	11.30
Viin	T.	—	—	—	—	—	—
100 austr. sh.	O.	52.75	52.75	52.75	52.75	52.75	52.75
	M.	53.35	53.35	53.35	53.35	53.35	53.35
Budapest	T.	—	—	—	—	—	—
100 pengot	O.	65.55	65.55	65.55	65.55	65.55	65.55
	M.	66.25	66.25	66.25	66.25	66.25	66.25
Varssav	T.	—	—	—	—	—	—
100 slotti	O.	41.90	41.90	41.90	41.90	41.90	41.90
	M.	42.70	42.70	42.70	42.70	42.70	42.70
Kaunas	T.	—	—	—	—	—	—
100 litti	O.	37.05	37.05	37.05	37.05	37.05	37.05
	M.	37.65	37.65	37.65	37.65	37.65	37.65
Moskva	T.	—	—	—	—	—	—
100 rubla (tšekk)	O.	193.—	193.—	193.—	193.—	193.—	193.—
	M.	194.50	194.50	194.50	194.50	194.50	194.50
Danzig	T.	—	—	—	—	—	—
100 guldnaat	O.	72.85	72.85	72.85	72.85	72.85	72.85
	M.	73.45	73.45	73.45	73.45	73.45	73.45